

หลักสูตรการจัดการศึกษาอาชีพ
เพื่อการมีงานทำ

กลุ่มพาณิชยกรรมและการบริการ
หลักสูตร 10 ชั่วโมง
การแปรรูปอาหาร
หลักสูตรการทำปลาร้าสมุนไพร

สำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้จังหวัดหนองคาย
ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้อำเภอเมืองหนองคาย
กรมส่งเสริมการเรียนรู้

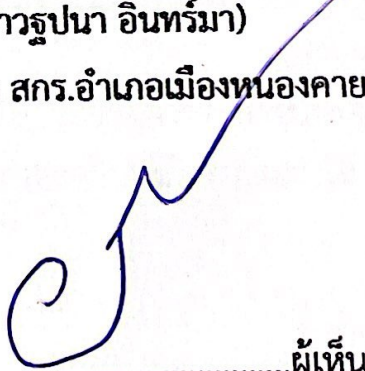
หนังสือรับรองหลักสูตร

ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้อำเภอเมืองหนองคาย ได้พัฒนาปรับปรุงและรวบรวมหลักสูตร การศึกษาแบบพัฒนาอาชีพระยะสั้น ในรูปแบบกลุ่มสนใจ หลักสูตร 10 ชั่วโมง วิชา การแปรรูปอาหาร หลักสูตรการทำปลาร้าสมุนไพร ซึ่งเป็นหลักสูตรที่สอดคล้องกับสภาพบริบทและสภาพแวดล้อมของชุมชน เพื่อใช้ในการจัดการเรียนการสอนการศึกษาเพื่อพัฒนาอาชีพ

ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้อำเภอเมืองหนองคาย ขอขอบคุณทุกท่านที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการ พัฒนาหลักสูตรในครั้งนี้ ประกอบด้วยวิทยากรวิชาชีพ ครูศูนย์การเรียนรู้ตำบล เจ้าหน้าที่งานการศึกษา ต่อเนื่อง เป็นหลักสูตรที่ผ่านการเห็นชอบจากคณะกรรมการสถานศึกษาและอนุมัติโดยผู้บริหารสถานศึกษา สามารถนำไปใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนวิชาชีพต่อไป

ลงชื่อ..........ผู้เสนอหลักสูตร
(นางสาววรรดา กุลเสน)
ครู กศน.ตำบล

ลงชื่อ..........ผู้อนุมัติหลักสูตร
(นางสาวรุชนา อินทร์มา)
ผู้อำนวยการ สกร.อำเภอเมืองหนองคาย

ลงชื่อ..........ผู้เห็นชอบหลักสูตร
(นายเจริญ สอนคำหาญ)
ประธานกรรมการสถานศึกษา

วิชา การแปรรูปอาหาร หลักสูตรการทำปลาร้าสมุนไพร
หลักสูตร 10 ชั่วโมง กลุ่มวิชา คหกรรม
ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้อำเภอเมืองหนองคาย จังหวัดหนองคาย
●●●●●●●●●●

ความเป็นมา

ปลาร้าเป็นภูมิปัญญาท้องถิ่นที่อยู่คู่กับ คนภาคอีสานมาตั้งแต่จนถึงปัจจุบัน ปลาร้าจึงเป็นอาหารที่มีความสัมพันธ์กับชาวอีสานมาช้านาน ซึ่งเป็นการใช้ภูมิ ปัญญาที่มีในท้องถิ่นในการถนอมอาหาร รวมทั้งสามารถแปรรูป เป็นอาหารได้หลาย อย่างรวมทั้งยังเป็นปลาร้าสมุนไพร สภาพทั่วไปของ กลุ่มอยู่ในชุมชนมีแหล่งน้ำในการทำมาหากิน ซึ่งเป็นแหล่งน้ำที่เกิดขึ้นตามธรรมชาติที่มีปลาจำนวนมากและจุดเด่นของปลา มีรสชาติ ดี เมื่อมีปลาปริมาณเยอะชาวบ้านในชุมชน จึงถนอมอาหารโดยนำมาหมักเป็นปลาร้า การแปรรูปจึงมีความสำคัญนำมาแปรรูปเป็นปลาร้าสมุนไพร ซึ่งมีเครื่องเทศที่ใช้เช่น ขิง ข่า ตะไคร้ ปลุกเองในท้องถิ่นและเป็นพืชไร้สารพิษมาใช้ในการผลิต ทุกขั้นตอนทำอย่าง พิถีพิถัน ทำให้ได้ปลาร้าสมุนไพรที่มีคุณภาพ รสชาติดี สะอาดปลอดภัยต่อผู้บริโภค ผลิตภัณฑ์เป็นอย่างอื่นขึ้น คือ ปลาร้าบองและ บรรจุใส่ถุงขายตามตลาดในชุมชนเป็นที่ ต้องการของตลาด และเพื่อเป็นทางเลือกอีกทางในการส่งเสริมอาชีพของประชาชนในท้องถิ่นให้มีรายได้

หลักการของหลักสูตร

1. เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ศึกษาหาความรู้เกี่ยวกับการประกอบอาชีพเสริมเพื่อเพิ่มรายได้
2. มุ่งให้ผู้เรียนมีความรู้ความสามารถและเกิดทักษะในการประกอบอาชีพจากวิทยากรผู้สอน ผู้รู้ แหล่งการเรียนรู้ และเจตคติที่ดีต่อการประกอบอาชีพ
3. ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีความรู้ ความคิดและทักษะเพื่อการเข้าสู่อาชีพ การประกอบอาชีพ การพัฒนาอาชีพ และคุณภาพชีวิตสอดคล้องกับความพร้อมความต้องการ ความถนัด ความสนใจ และวิถีชีวิตของตนเอง ท้องถิ่น และสังคม

กลุ่มเป้าหมาย

ประชาชนทั่วไป

1. ผู้ที่ไม่มีอาชีพ
2. ผู้ที่มีอาชีพและต้องการการพัฒนาอาชีพระยะเวลา

ระยะเวลา

ทฤษฎี จำนวน 4 ชั่วโมง

ปฏิบัติ จำนวน 6 ชั่วโมง

โครงสร้างหลักสูตร

เรื่อง	จุดประสงค์การเรียนรู้	เนื้อหา	การจัดกระบวนการเรียนรู้	จำนวนชั่วโมง	
				ทฤษฎี	ปฏิบัติ
การทำปลาร้าสมุนไพร	1. เพื่อให้ผู้เรียนมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการทำปลาร้าสมุนไพร	1.ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับการทำปลาร้าสมุนไพร	- บรรยาย - แลกเปลี่ยนเรียนรู้ - สาธิต - ปฏิบัติจริง	2	
	2. มีความรู้ ความเข้าใจ ในการเตรียมวัสดุอุปกรณ์	2.การเตรียมวัสดุอุปกรณ์การทำปลาร้าสมุนไพร			
	3.มีความรู้และมีทักษะ สามารถทำปลาร้าสมุนไพร ไว้บริโภคในครัวเรือนและทำเป็นอาชีพได้	-ปลาร้าบด -ข้าว -ตะไคร้ -ใบมะกูด -พริกแห้ง -ผงปรุงรส			
	4.มีความรู้เกี่ยวกับการบรรจุภัณฑ์ ให้สวยงาม น่าสนใจ	3.ขั้นตอนการทำ - การเตรียมวัสดุ			
	5.มีความรู้เรื่องการจัดการ และการตลาด การประชาสัมพันธ์ การขาย และต่อยอดเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพให้สินค้า	3.3 ขั้นตอนการทำปลาร้าสมุนไพร -นำข้าว/ตะไคร้/ใบมะกูด/พริกแห้งมา焯แล้วนำมาโขกให้ละเอียดจากนั้นนำเครื่องที่โขกลงหม้อครัวให้มีกลิ่นหอมแล้วนำปลาร้าบดลงไปครัวให้เข้ากันและปรุงรสให้อร่อย 4.วิธีการบรรจุภัณฑ์ - การคัดเลือกบรรจุภัณฑ์ - การออกแบบโลโก้ 5.การจัดการและการตลาด - การประชาสัมพันธ์ - การขายผ่านออนไลน์ - การต่อยอดเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพให้สินค้า			
				2	3
				2	3

สื่อการเรียนรู้

1. ใบความรู้ ขั้นตอนวิธีการทำปลาร้าสมุนไพร
2. วัสดุ ขั้นตอนการทำ
3. วัสดุ อุปกรณ์ และเครื่องมือ

การวัดผลประเมินผล

1. สังเกตการณ์ฝึกปฏิบัติงานที่ได้รับมอบหมาย
2. การสังเกตจากชิ้นงาน
3. ผลงานที่เสร็จสมบูรณ์
4. การนำเสนอผลงาน

เกณฑ์การจบหลักสูตร

1. หลักฐานการประเมินผล
2. ทะเบียนคุมวุฒิบัตร
3. วุฒิบัตรการศึกษาออกโดยสถานศึกษา

คณะผู้จัดทำ

ที่ปรึกษา

นางสาวฐปนา	อินทร์มา
นางปวีศา	โยชน์สุวรรณ
นายสมาน	มงคลนำ
นางพัฒน์นรี	พานแก้วชวงษ์
นางสายพิน	ไถยราช
นางวรัทยา	เหมะธูลิน
นางสุทธิดา	มงคลนำ

ผู้อำนวยการ สกร.อำเภอเมืองหนองคาย
บรรณารักษ์ชำนาญการพิเศษ
ครูชำนาญการ
ครูผู้ช่วย
ครู อาสา ๖
ครู อาสา ๖
ครู อาสา ๖

ผู้รวบรวมข้อมูล

นายกันดา ภูเวียงแก้ว

ครูผู้สอนคนพิการ

จัดพิมพ์

นางสาววรรดา กุลเสน
นายปิติพันธุ์ ทหารปรี

ครู กศน.ตำบลหาดคำ
ครู กศน.ตำบลหาดคำ